

Right to Privacy intrinsic to life: SC

Answering the question 'whether right to privacy is fundamental right of citizen of India', a nine-judge bench of the apex Court ruled in affirmative and held that the right is intrinsic to life and liberty guaranteed by Article 21 of the Constitution of India. The Court unanimously rejected one of the strongest arguments against the idea of right to privacy as fundamental right, namely, had the Constitution makers intended to make the right fundamental one, they would have said it in so many words. The Court resorted to interpretation to come to the conclusion that it is a fundamental right.

Though there are different judgments authored by different judges, the opinion of the bench was unanimous. Of the nine judges, six judges wrote separate judgments, agreeing with the others. These 545 page judgment was followed by a two page final order signed by all the judges of the bench saying that the right is fundamental in nature and two previous judgments of the Court on the point, namely, *M.P. Sharma* case in 1958 and the *Kharak Singh* case in 1961 stand overruled to the extent they deal with right to privacy. Judgments in these cases had declined to treat right to privacy as one of the fundamental rights.

Four judges of the bench who rendered majority judgment and with whom others agreed by different judgments, examined the pronouncement in *Kharak Singh*. The majority judgment said that *Kharak Singh* correctly held that the content of the expression 'life' under Article 21

Service dispute Co Op Society neither 'business' nor 'management' of society

Service dispute involving employer - employee of co operative society neither touches 'business of society' nor 'management of society', therefore, employee may file suit in civil Court to redress his grievance, said the Supreme Court recently. The Court was examining the scope of Sec. 91 of the Maharashtra Co Operative Societies (MCS) Act, 1961 which is *pari materia* with Sec. 70 of the Karnataka Co Operative Societies (KCS) Act.

While Sec. 91 of the MCS Act provides for resolution of certain disputes by a Co Operative Court established under the Act, such disputes under the KCS Act are required to be adjudicated by the Registrar of Co Operative Societies.

Certain P.S.Bhadange was dismissed from service for his alleged acts of misconduct by his employer, Maharashtra State Co Op Hsg Finance Corp Ltd., He

SC reduces 'cooling off' period for separating couple from six months to a week

The cooling off period of six months before trial Courts consider prayer for divorce by mutual consent can be reduced if certain conditions are fulfilled, ruled a bench of the apex Court specially constituted to examine the question. Earlier this period was mandatory and there was no provision for waiver by any Court except by the apex Court exercising power under Art. 141 of the Constitution.

Section 13B(2) of the Hindu Marriage Act mandates that on the motion on the joint petition filed by both

DCs have no power on property titles: SC

An executive officer like a District Collector, Deputy Commissioner or District Magistrate has no power to decide title to a property under the Hindu Succession Act, the apex Court ruled recently. The

rule of law does not permit the administrative authorities to decide title to properties which is within the domain of civil Courts, ruled the Court.

"The Collector is an officer of the state. He can exercise only such powers as the law specifically confers upon him to enter upon private disputes," the bench said.

The Court was examining the appeal filed by certain Kutchi Lal Rameshwar Ashram Trust at Haridwar which had suffered an order at the hands of the Collector. The Collector had ordered to acquire the property for the state under Section 29 of the Hindu Succession Act belonging to certain, Udhav Das Ji Maharaj and which was being enjoyed by the Trust for many years. The Collector had so ordered because the owner was not traceable since

Presumption of innocence pre condition for bail in NDPS offences

Court considering bail application of accused charged with offences enumerated in Sec. 37 of the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances (NDPS) Act can grant bail only if it is satisfied that there are reasonable grounds for believing that the person is not guilty of such offence and that the person is not likely to commit any offence while on bail, ruled the apex Court recently. It was considering the appeal of Union of India challenging the order of a division bench of the Calcutta High Court granting bail to two accused persons in NDPS offence.

A Chief Judicial Magistrate in West Bengal denied bail to two accused persons who were charged with offences punishable under Sec. 22 and 23 of the Act. As a result they were in judicial custody for a period of 203 days as on the date when their appeal came up for hearing. By that time it was certain that the consignment that

29th year of publication

Not all 'rapes' are rapes

Three recent judicial verdicts—one by the apex Court and two by different High Courts—are being criticised as going against precedents and for allegedly throwing judicial propriety to wind for they went against prosecutrix in alleged rape cases.

In Criminal Appeal No.13/2016, the Supreme Court ruled that in failed extra marital relationships consensual sex cannot be termed as rape at a later point of time unless all the ingredients of the offences are proved beyond reasonable doubt. Criminal Appeal No.13/2016, the Supreme Court of India ruled that a consensual sex cannot be termed as rape at a later point of time in failed extra marital relationships unless all the ingredients of the offences are proved beyond reasonable doubt as in any other criminal case.

The second one delivered on September 25 by the Delhi High Court concerning a film director interpreted the term 'consent' occurring in Sec. 376 of the Indian Penal Code.

Similarly, in the case pertaining to the repeated sexual assault of a management of Jindal University, a division bench of the Punjab and Haryana High Court on September 13 suspended

the sentence of accused and granted them bail till the hearing of the appeal. The Court found that the victim's testimony offered an "alternate casual relationship with her friends, acquaintances, adventurism and experimentation in sexual encounters".

These verdicts are being criticised as insensitive and putting the prosecutrix to shame besides being legally untenable.

What these critics don't understand and don't even care to see is not all 'rapes' are rapes.

A close scrutiny of recent years' annual reports of the National Crimes Records Bureau show that allegations of these types of rapes-sexual intercourse with consent of the women having obtained by fraud and misrepresentation—is increasing. It is common knowledge that a good number of these cases fail to end in conviction of accused. But they do succeed in defaming and harassing innocent men and in some cases forcing them for 'out of Court settlement'.

At a time when this pro women piece of law is rampantly being misused it is hoped that such decisions will have a deterring effect on tendency to misuse rape law.

"It may not necessarily always mean yes in case of yes or no in case of no..... An expression of disinclination alone, that also a feeble one, may not be sufficient to constitute rape... Instances of a woman's behaviour are not unknown that a feeble 'no' may mean a 'yes'."

**A Delhi High Court judgment
acquitting co-director of Peepli Live, Mahmood Farooqui**

"Consent for the purpose of Section 375 requires voluntary participation not only after the exercise of intelligence based on the knowledge of the significance and moral quality of the act but after having fully exercised the choice between resistance and assent."

A three-judge bench of the apex Court in State of Himachal Pradesh Vs Mango Ram

"Cancellation of (caste) certificate would, as necessary consequence, involve invalidation of appointment to post or admission to educational institution. Where candidate had been appointed to reserved post on basis of claim that he or she was member of group for which reservation is intended, invalidation of claim to belong to that group would, as necessary consequence, render appointment void ab initio. Rationale for this is that candidate who would otherwise have to compete for post in general pool of unreserved seats had secured appointment in more restricted competition confined to reserved category and usurped benefit meant for designated caste, tribe or class. Once it was found that candidate had obtained admission upon false representation to belong to reserved category, appointment would be vitiated by fraud and would be void ab initio. Falsity of claim lies in representation that candidate belongs to category of persons for whom reservation is intended whereas in fact candidate does not so belong. Reason for depriving candidate of benefit which she or he has obtained on strength of such claim, is that person cannot retain fruits of false claim on basis of which scarce public resources is obtained. Same principle would apply where candidate secures admission to educational institution on basis of false claim to belong to reserved category."

SC in the matter of Chairman and Managing Director, FCI

Labari Book Fair

Labari Advocates Forum held a book fair on 14th and 15th September 2017 at Bengaluru City Civil Court Complex. Large number of Advocates visited the fair.

Service dispute...

preferred departmental appeal which came to be dismissed. Bhadange then preferred service dispute under Sec 91 with the Cooperative Court established under the Act. Respondent employer contended that service matter is not a 'dispute' within the meaning of the Act. The Court accepted this contention and dismissed the dispute. The employer challenged the order of the Cooperative Court by preferring an appeal to the Cooperative Appellate Court, also a forum constituted under the Act. The appeal was also dismissed. The employer questioned the correctness of this order before the Aurangabad bench of the High Court of Judicature at Bombay which confirmed the view taken by the Cooperative Court and dismissed the writ petition.

In the appeal to the Supreme Court the question arose as to 'whether the co operative Court established under the Act has the requisite jurisdiction to decide 'service dispute' between a co operative society established under the Act and its employees?'

The Court after having examined the language of Sec. 91 of the Act opined "...primarily those disputes which pertain to the constitution of the society or the elections, management or business of society etc., are to be decided by the Co operative Court". The Court further noticed that there are two essential requirements for conferment of exclusive jurisdiction on the Cooperative Court which need to be satisfied. They are: i. the dispute should be the 'dispute touching the constitution of the society or elections or committee or its officers or conduct of general meetings or management of society, or business of the society; and ii. such dispute is to be referred to the Cooperative Court by 'enumerated persons' as specified under the Act. Having noticed these two requirements the Court held, "...we arrive at a firm conclusion that service dispute between the employees of such cooperative society and the management of the society is not covered by the aforesaid provision." With this the dispute raised by the employee before the Cooperation Court was held to be not maintainable. The Court however, permitted Bhadange to file a suit with an application under Sec. 14 of the Limitation Act.

Declining in to obey transfer order to Allhabad High Court, Justice Jayant Patel, judge of Karnataka High Court resigned in the month of September.

Advocate's co-operative society, Bengaluru, held its 53rd annual general meeting on Sunday the 17th September 2017 at AAB premises in Bengaluru. The meeting was presided over by K.Prakash Rao, President of the society.

ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಸಂಪುಟ : ೧೭

ಸಂಚಿಕೆ : ೭

ಶಾಲಾಪಾಠನ ಶಕ ೧೯೩೯, ಶ್ರೀ ಹೇಮಲಂಚ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ಆಶ್ವಯುಜ-ಕಾರ್ತಿಕ

ಪುಟ ೧: ತಿಂಗಳ ಸುದ್ದಿ

ಪುಟ ೨: ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅಂಗಗಳಿಂದ, ಸುದ್ದಿ

ಪುಟ ೩: ಸುದ್ದಿ ಪುಟ ೪: ಸುದ್ದಿ

ದೀಪಾವಳಿಯ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು

ಸಂಗತಿಯೊಂದರ ಸಾಜೀತಿಗೆ ಪ್ಲೀಡಿಂಗ್ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಎರಡೂ ಬೇಕು

ಸಂಗತಿಯೊಂದನ್ನು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಸಾಜೀತುಪಡಿಸಲು ಪಕ್ಷಗಾರ ಪ್ಲೀಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಎರಡನ್ನೂ ಮಂಡಿಸಬೇಕು ಎಂದಿದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ಪ್ಲೀಡಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಥವಾ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇಲ್ಲದ ಪ್ಲೀಡಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಸಂಗತಿಯ ಸಾಜೀತು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ಈ ತೀರ್ಪು.

ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ವಾದಿಯೊಬ್ಬರು ದಾವಾ ಹೂಡಿದ ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ. ದಾವಾ ಸ್ವತ್ತು ಬಡವ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಜಾಗದ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಪ್ರಕಾರದ ಫೋರ್‌ಜೆ ಕೇಳಿ ಈ ವಾದಿ ದಾವಾ ಹೂಡಿದರು. ಆದರೆ ವಾದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಜಾಗದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಬಡವ ಈ ದಾವಾ ವಿರೋಧಿಸಿ ನಿಲುವು ತೆಗೆದು ಈ ಜಾಗವೂ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದಿತು. ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಈಗ ಮನೆ ನಿವೇಶನ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳಿವೆ ಎಂದಿತು. ಹಾಗಿದ್ದೂ ದಾವಾ ವಾದಿಯ ಪರ ದಿಕ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಅಂತ್ಯ ಕಂಡಿತು.

ಈ ದಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಬಡವ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿತು. ದಾವಾ ವಜಾ ಮಾಡಿದ ಈ ತೀರ್ಪು 'ಎಷ್ಟೆ ಪ್ಲೀಡಿಂಗ್ ಇದ್ದೂ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷ್ಯವಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ಪ್ಲೀಡಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಂಗತಿಯೊಂದನ್ನು ಸಾಜೀತುಪಡಿಸಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ' ಎಂದಿತು. ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ಲೀಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷ್ಯದಂತೆ ವಿವಾದಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದೂ ಈ ತೀರ್ಪು ಹೇಳಿತು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ವಾದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನುಸೂಚಿ ಸ್ವತ್ತಿನ ವಿವರಣೆಯ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ದಾವಾದ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನೇ ವಾದಿ ಸಾಜೀತುಪಡಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಪೀಲನ್ನು ಮರಸ್ಕರಿಸಿ ದಾವಾ ವಜಾ ಮಾಡಿತು.

ಹೊಸ ಪಕ್ಷಗಾರರ ಸೇರ್ಪಡೆ : ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣಕ್ಕೂ ಇದೆ ಅಧಿಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣಕ್ಕೂ ಹೊಸ ಪಕ್ಷಗಾರರನ್ನು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಪೀಲಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದಿದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ತನ್ನೂಲಕ ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿನ ಈ ಅಧಿಕಾರ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡದ ವಿಷಯ ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ನ್ಯಾಯಪೀಠ ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದೆ.

ಹೊಸ ಪಕ್ಷಗಾರರ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ಮಾರ್ಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಈ ತೀರ್ಪು ತನ್ನ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕಾರಣ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೊಕದ್ದಮೆಯೊಂದನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಯಾವಾಗಲೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದದ್ದು ಎಂದಿದೆ ಪೀಠ.

ಹಾಲ ಪಕ್ಷಗಾರರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ದ್ವಿಸದಸ್ಯ ಪೀಠದ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಒಂದಿತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಡಿಯೊಂದು ವಾಸಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದು ಈಗ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಳಿಗೆಗಳಿಂದ ತುಂಬುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲ ನಿವಾಸಿಗಳು ಸೇರಿ ವೇದಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಸುರಕ್ಷಿತ ಪರಿಸರಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡವೊಂದರ ಮಾಲೀಕ ನಿಯಮ ಮೀರಿ ಅಕ್ರಮ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ನೆರೆಮನೆಯ ಮಾಲೀಕ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗೆ ದೂರು ನೀಡಿದರು. ಪಾಲಿಕೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ನೋಟೀಸು ನೀಡಿ ಅಕ್ರಮ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಲು ಆದೇಶಿಸಿತು. ಕಟ್ಟಡದ ಮಾಲೀಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಪೀಲು ಹೂಡಿ 'ಇದ್ದದ್ದು ಇದ್ದಂತೆ' (status quo)

೧೭ನೇ
ವರ್ಷದ
ಪ್ರಕಟಣೆ

'ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ' ಕಾರಣ ಬೇಕೆ ಬೇಕು'

ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಾದಿಯ ದಾವಾದಲ್ಲಿನ ಅರ್ಜಿಯಂತೆ ಮಧ್ಯಂತರ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವಾಗ ಕಾರಣ ನೀಡುವುದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಎಂದಿದೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ನೀಡುವ ಮೊದಲು ಪ್ರತಿವಾದಿಯನ್ನು ಆಲಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ವಾದ ಆಲಸಲು ನೋಟಿಸ್ ನೀಡಬೇಕಿರುತ್ತದೆ. ನೋಟಿಸ್ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ವಿಳಂಬದಿಂದಾಗಿ ಆಜ್ಞೆಯ ಉದ್ದೇಶವೆ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆಯೆ ಎಂಬುದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಕೊಡಬೇಕಿರುವ ಕಾರಣ.

ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಆಜ್ಞೆ ೩೯ ನಿಯಮ ೩ ಇಂತಹ ನೋಟಿಸ್ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಯಾರಾಗಿ ಅನುಸರಿಸದೆ ಮಧ್ಯಂತರ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಾರಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸುವ ಕಾನೂನು. ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಾರಣ ಕೊಡದೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಆಜ್ಞೆ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ.

ಲಹರಿ ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಿಟಿ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ದಾವಾ ಹೂಡಿ ಪರಮವಹ್ ಸ್ಟುಡಿಯೋ ಪ್ರೈ.ಲಿ. 'ಕಿರಿಕ್ ಪಾರ್ಕ್' ಸಿನೆಮಾದಲ್ಲಿ 'ಹೇಯ್ ಹೂ ಆರ್ ಯು' ಹಾಡನ್ನು ಬಳಸಬಾರದು ಎಂದು ಪರಿಹಾರ ಕೋರಿ ಆ ಪ್ರಕಾರದ ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೋರಿದರು. ವಾದಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಈ ಸಿನೆಮಾದಲ್ಲಿನ 'ಹೇಯ್ ಹೂ ಆರ್ ಯು' ಹಾಡು ವಾದಿಯ 'ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ' ಹಾಡಿನ ನಕಲು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಾದಿ ಇಂತಹ ದಾವಾ ಹೂಡಿದ್ದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ವಾದಿಯ ದಾವಾದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತಹ ಕಾರಣ ನೀಡದೆ ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿತು.

ನೊಂದ ಪ್ರತಿವಾದಿ ನೇರವಾಗಿ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಹೀಗೆ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಾರಣ ಕೊಡದೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಆಜ್ಞೆ ಅಕ್ರಮ ಎಂದರು. ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ವಕೀಲರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಾದ ಹೂಡಿ ಈ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಿತು. ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿತು. ಮುಂದುವರಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ತನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಎಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಲು ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿತು.

ಹಣಕಾಸು ನಿಗಮಗಳ ದಾವಾ- 'ವಿಸ್ತೃತ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು'

ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಗಮಗಳು ಹೂಡುವ ಹಣ ವಸೂಲಾತಿ ದಾವಾಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಿಸ್ತೃತ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ರಾಜ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆದೇಶಿಸಿದೆ. ೧೯೫೧ರ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೩೧ ರಂತೆ ಹೂಡಬಹುದಾದ ದಾವಾಗಳ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಈ ತೀರ್ಪು ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ದ್ವಿಸದಸ್ಯ ಪೀಠವೊಂದರ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ನಿಗಮ ಹೂಡಿದ ದಾವಾ ಒಂದರಂತೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಿಟಿ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೊಂದು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ ಹೇಳಲಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ೧೭.೫% ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಹಕ್ಕುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿತು.

ಈ ಆಜ್ಞೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಕಾಯ್ದೆಯ

ಲಹರಿ ಕಮ್ಯುನಿಕ್ ಮತ್ತು ಲಹರಿ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯಿ-
ವಿನ್: ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣವು ಕೃತಿಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೫೭ರ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ. -ಸಂ.

ಭಾರತೀಯ ದಂಡ ಸಂಹಿತೆ - ಕಲಂ ೩೦೨ - ಕೂಲಿ - ಕಲಂ ೩ - ಭಾರತೀಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸಂಹಿತೆ - ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಮೃತನ ಹತ್ತಿರದ ಬಂಧುಗಳು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಪರಿಗಣನೆ ಹೇಗೆ?

ಕೂಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಆಪಾದಿತನ ವಿರುದ್ಧ ನೇರ ದುಡಿದಿದ್ದು ಮೃತನ ಹತ್ತಿರದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮೃತ ಸತ್ತ ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ವೈದ್ಯರ ಸಾಕ್ಷ್ಯವೂ ಇತ್ತು. ಈ ಇಬ್ಬರು ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪರಿಗಣನೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಉದಿಸಿತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದ್ದು :

ಮೃತನ ಬಂಧುಗಳು : ಮೃತನಿಗೆ ಲಾರಿ ಏಟುಗಳು ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಸತ್ತಿದ್ದು ಎಂದಿದ್ದರು ಈ ಬಂಧುಗಳು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಹಲವರು ಓಡಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಿದ್ದಾಗಲೂ ಪೊಲೀಸರು ಮೃತನ ಹತ್ತಿರದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಧರಿಸಿದ್ದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು "ತಕ್ಕ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮತ್ತು ಜಾಗೃತೆ" ಯಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯ : ಅಭಿಯೋಜನೆಯಂತೆ ಲಾರಿ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಸಾವಾಗಿದ್ದರೂ ವೈದ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು, 'ಚೂಪು ತುದಿಯ ಆಯುಧದಿಂದ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ರಕ್ತನಾಳ ತುಂಡರಿಸಿ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಿದೆ'. ಈ ಸಾಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣೆಯವರು ಅಭಿಯೋಜನೆಯ ಸಾಕ್ಷಿದಾರರನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಮೊಟರ್ ವಾಹನ ಕಾಯ್ದೆ, ೧೯೮೮, ಕಲಂ ೧೪೦ - ಮಧ್ಯಂತರ ಪರಿಹಾರ ಧನ - ಕಲಂ ೧೪೫ (ಸಿ)- ಯಾರು ಕೊಡಲು ಬಾಧ್ಯಸ್ಥರು, ಮಾಲೀಕನೊ, ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಯೊ?

ಮೊಟರ್ ವಾಹನ ಕಾಯ್ದೆಯ ೧೪೦ ರನ್ವೇ ಅಪಘಾತ ಮೃತನ ವಾರಸುದಾರರು ಅಥವಾ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಧ್ಯಂತರ ಪರಿಹಾರ ಧನ ಕೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಹಾರ ಧನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಯಾರದಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸದೆ ನೀಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಈ ಅನುಬಂಧ. ಎಂದರೆ ಈ ಮಧ್ಯಂತರ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಲು ಮಾಲೀಕನ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯು no fault liability. ಎಂದರೆ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಯಾರದಿ ಇದ್ದರೂ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಲೀಕನದೆ. ಬೇರೆ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಪಘಾತ ಸಂಭವಿಸಲು ತಪ್ಪು/ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಯಾರದೆ ಇದ್ದರೂ ಮಾಲೀಕ ಮಧ್ಯಂತರ ಪರಿಹಾರ ಧನ ನೀಡಲು ಬಾಧ್ಯಸ್ಥ.

ಇದೆ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೧೪೫ (ಸಿ) ಇಂದಾಗಿ ಇಂತಹ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯು ಮಾಲೀಕನ ಹೆಗಲಿನಿಂದ ವಿಮೆ ಇದ್ದಾಗ ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಯ ಹೆಗಲಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದಿದೆ ಈ ತೀರ್ಮಾನ.

'ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧ' - 'ಹಂಚಿಕೊಂಡ ವಾಸಸ್ಥಳ' - ವಾಸದ ಹಕ್ಕು - ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ - ಪತಿ ಅಥವಾ ಪುರುಷ ಸಂಬಂಧಿಕನ ಮನೆಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಹಂಚಿಕೊಂಡ ವಾಸಸ್ಥಳ'?

ವಿವಾಹಿತ ಪುರುಷನೊಂದಿಗೆ ತನಗೆ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಟ್ಟು, ಅವರು ತನ್ನನ್ನು ಗುಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಹೆಚ್ಚಿನ ದಿನದಿಂದ ತಾವಿಬ್ಬರೂ ಪತಿ ಪತ್ನಿಯಂತೆ

ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮಹಿಳೆ ಈಗ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಪತಿ ತನ್ನನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಪಾದಿಸಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆಯಂತೆ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಿ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಪತಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೂ ಒಂದು ಮಧ್ಯಂತರ ಪರಿಹಾರವಾಗಿತ್ತು. ಪತಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಸಹಜೀವವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗಳೆದರು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮಧ್ಯಂತರ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಬಹುದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದವರೆಗೂ ಬಂದಿತು.

ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದ್ದು :

- ಕಾಯ್ದೆಯು ಕಲಂ ೨ (ಎಫ್) 'ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನ' (domestic relationship) ವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ.
- ಕಲಂ ೨ (ಎಸ್) 'ಹಂಚಿಕೊಂಡ ವಾಸಸ್ಥಳ' (shared household) ವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ.
- ಒಂದು ದಿನದ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ವಾಸಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪತಿ-ಪತ್ನಿ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಸಂಬಂಧದ ಪುರುಷ - ಸ್ತ್ರೀ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜೀವನ ನಡೆಸಿರಬೇಕು.
- ಎಂದರೆ, ಇಂತಹ ಮಧ್ಯಂತರ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಲು ಸ್ತ್ರೀ ಕೇಳಿದ ಮನೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ವಾಸಸ್ಥಳ ಆಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಅಲ್ಲಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ವಾಸವಿರಬೇಕು.
- ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅಪೀಲುದಾರ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ರೆಸ್ಪಾಂಡೆಂಟ್ ಸ್ತ್ರೀ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸವಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ.

ರನ್ವೇ ಅಪಘಾತದ ಗಾಯ/ಸಾವು-ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ-ಕಲಂ ೧೭೭ (೩), ಮೊಟರ್ ವಾಹನ ಕಾಯ್ದೆ-ಕಾಲ ಮಿತಿ ಏನು?- ೭ ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಮಿತಿ-೧೪.೧೧.೧೯೯೪ ರಿಂದ ರದ್ದು- ಪರಿಣಾಮ ಏನು?

ರನ್ವೇ ಅಪಘಾತದಿಂದ ಆದ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಲು ಮೊಟರ್ ವಾಹನ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೧೭೭ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈಗ ರದ್ದುಗೊಂಡಿರುವ ಕಲಂ ೧೭೭(೩) ಇಂತಹ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಮಿತಿ ವಿಧಿಸಿತ್ತು. ಎಂದರೆ ಅಪಘಾತ ನಡೆದ ದಿನದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಈ ಕಾಲಮಿತಿಯ ಕಾನೂನು ೧೪.೧೧.೧೯೯೪ ರಿಂದ ರದ್ದುಗೊಂಡಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಕಾಲಮಿತಿ ಏನು?

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿರುವಂತೆ :

- ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಕಾಲ ಮಿತಿಯ ಕಾನೂನು ರದ್ದುಗೊಂಡಿರುವುದು ನಿಜ.
- ಈಗ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಕಾಲ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲ.
- ಹಾಗೆಂದು ದೀರ್ಘ ವಿಳಂಬದ ನಂತರ-ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ.
- ಅಪಘಾತ ನಡೆದ ದಿನದಿಂದ ಯುಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ (reasonable time) ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ೨೮ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪಕ್ಷಗಾರರು ಬಡವರು, ಅವಿಧ್ಯಾವಂತರು, ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಲುವು ತಳೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ೨೮ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿ ಯುಕ್ತ ಸಮಯ ಅಲ್ಲ, ಎಂದು ಹೇಳಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅರ್ಜಿ ವಜಾ ಮಾಡಿತು.

ತೋಟದ ಮನೆ: ಭೂ ಪರಿವರ್ತನೆ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ

ತೋಟದ ಮನೆ (farm house) ಎಂದೆ ಜನ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿಭೂಮಿಯನ್ನು ವಾಸದ ಭೂಮಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಮಾನ.

ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಅಳತೆ ಮೀರದ ಕೃಷಿಕ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಡದಿಂದ ಯಾವ ಕಾನೂನೂ ಉಲ್ಲಂಘಿಸದಂತೆ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಕೆಲ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ. ಷರತ್ತುಗಳೇನೆಂದರೆ ಕಟ್ಟಡ ಕೃಷಿಕನ ಅಥವಾ ಕೃಷಿಯ ಆಳುಕಾಳುಗಳ ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಅಥವಾ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು/ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಕಟ್ಟಡದಿರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿರ ಬಾರದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ತರಹದ ಕಟ್ಟಡದ ಅಳತೆ ಒಟ್ಟು ಜಮೀನಿನ ೧೦% ಭಾಗದ ಜಮೀನಿನ ಒಳಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಡದಿರಬೇಕು. ಈ ತೀರ್ಮಾನವು ಕೊಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಉದ್ದರಿಸಬಹುದಾದರೆ ಕೃಷಿಕನೊಬ್ಬನಿಗೆ ೧೦ ಎಕರೆ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಇದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೀರದಂತೆ ತೋಟದ ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ್ದರೆ ತೋಟದ ಮನೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಭೂ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಅಗತ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೃಷಿಕನೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ತೋಟದ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಭೂಕಂದಾಯ ಅಧಿನಿಯಮ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೯೫(೨) ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆಪಾದಿಸಿ ದಾವಣಗೆರೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ನೋಟಿಸ್ ನೀಡಿ, ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿ ತೋಟದ ಮನೆ ಕಡೆವುವುದು ಎಂದು

ಆದೇಶಿಸಿ, ಕಟ್ಟಡ ತೆರವು ಮಾಡಲು ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಆ ಕೃಷಿಕರಿಂದಲೇ ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದರು.

ಬಾಧಿತ ಕೃಷಿಕ ಸಿದ್ಧರಾಜು ಈ ಆದೇಶ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಈ ವಿಷಯ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ಬಂದಿತು. ವಿಚಾರಣೆ ವೇಳೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತೋಟದ ಮನೆ ಕಾನೂನು ವಿಧಿಸಿದ ಅಳತೆ ಮೀರಿ ಕಟ್ಟಡದಿದೆ ಎಂದಾಗಲೇ, ತೋಟದ ಮನೆಯನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಾಗಲೇ ಅಥವಾ ತೋಟದ ಮನೆಯನ್ನು ಕಾನೂನು ಅನುಮತಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕಾಗಲ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ದೊಡ್ಡದಾದ ತೋಟದ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಆಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನಿತ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಕಟ್ಟಡವು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣವು ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಇಂತಹ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ಸಕಾರಣವೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದಿತು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠ. ಇದಲ್ಲದೇ ಪೀಠ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮರಾಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಡ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯೊಂದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಕಟ್ಟಡದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಡಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶ ಇತ್ತು. ಇದೊಂದೆ ಪ್ರಶ್ನಿತ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ವರದಿ ಪಡೆದ ಕಟ್ಟಡ ತೆರವಿಗೆ ಆದೇಶಿಸಿರುವ ಕ್ರಮವೇ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಎಂದಿತು, ನ್ಯಾಯಪೀಠ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರಶ್ನಿತ ಆದೇಶವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿತು.

ಸಾಕ್ಷಿಗಳ 'ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರತಿಹೇಳಿಕೆ' 'ಸುಧಾರಣೆ': ಸಾಬೀತು ಹೇಗೆ?

ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಧ್ವಿ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠವೊಂದು ತನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಚಾರಣೆಯ ಮಹತ್ವದ ಹಂತವೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರತಿ ಹೇಳಿಕೆ' ಮತ್ತು 'ಸುಧಾರಣೆ' ಯನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆಂದು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ವಿಮುಖರಾಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿ. ಪೊಲೀಸರ ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಟ್ಟ ಅಥವಾ ಕೊಟ್ಟಿರದ ಹೇಳಿಕೆಗಿಂತ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಟಕಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೇಳುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಬೇರೆ ಆದಾಗ ಒಂದೊಂದು ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರತಿ ಹೇಳಿಕೆ (material contradiction) ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಸುಧಾರಣೆ (improvement) ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ 'ಲೋಪ' ಎಂಬ ಮೂರನೇ ವಿಧವೂ ಇದೆ. ಲೋಪ (omission) ಎಂದರೆ ಪೊಲೀಸರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಹೇಳದೆ ಲೋಪ ಎಸಗುವುದು. ಸಾಕ್ಷಿಯ ಎರಡನೆ ಹೇಳಿಕೆ ಮೊದಲನೆ ಹೇಳಿಕೆಗಿಂತ ವಿರುದ್ಧ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಹೇಳಿಕೆ ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಮೊದಲನೆ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ಎರಡನೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆ ಹೇಳಿಕೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಕರಣದ ತನಿಖೆಯ ವೇಳೆ ಪೊಲೀಸರು ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೧೭೨ರಂತೆ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೇಳಿಕೆ. ಎರಡನೆ ಹೇಳಿಕೆ ಎಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಣೆಯ ವೇಳೆ ಕಟಕಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೇಳುವ ಹೇಳಿಕೆ.

ಈ ರೀತಿಯ ಮೂರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ - ಎಂದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರತಿ ಹೇಳಿಕೆ, ಲೋಪ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆ - ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಪಕ್ಷದವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಈ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಒಂದು ಕೊಲೆ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಜನಗಳಿಗೆ ಘಾಯಗಳಾದ ಪ್ರಕರಣವದು. ಪ್ರಕರಣದ ತನಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಪಾದಿತರ ವಿರುದ್ಧ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದರು - ಘಾಯಾಳುಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ-ಎಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು.

ಸೆಶನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣದ ವಿಚಾರಣೆಯ ವೇಳೆ ಸರಿಸುಮಾರು ಎಲ್ಲ ಖಾಸಗಿ ಸಾಕ್ಷಿಗಳೂ ಅಭಿಯೋಜನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದರು. ಪೊಲೀಸ್ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಷ್ಟೆ ಅಭಿಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು. ಸೆಶನ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾದರೂ ಆರೋಪಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಬಡುಗಡೆಯ ಭಾಗ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ದೊರೆತ ಕಥೆಯದು.

ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆ(ಇನ್ನು ಮುಂದೆ 'ಸಂಹಿತೆ')ಯ ಕಲಂ ೧೭೨ ಪ್ರತಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಕಲಂ ೧೭೨ರ ಪರಂತು (proviso)ದಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ (ಇನ್ನು ಮುಂದೆ 'ಅಧಿನಿಯಮ')ದ ಕಲಂ ೧೪೫ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು (contradict) ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಅಧಿನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಲು (to impeach) ಮಾರ್ಗ ಒಂದಿದೆ. ಅದೆ ಕಲಂ ೧೪೫. ಸಾಕ್ಷಿಯ ಸತ್ವೀತಿ (credit)ಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, ಸಾಕ್ಷಿ ಸುಳ್ಳಾಗಾರ ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ನಿಯಮ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಮೊದಲ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಎರಡನೆ ಹೇಳಿಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕ್ಷಿಯ 'ತಾನು ಸತ್ಯವಂತ' ಎಂಬ ಸತ್ವೀತಿಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿದಂತೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ರತಿ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸರಳವಾದದ್ದೋ ಅಥವಾ ಮೂಲಭೂತ ಸ್ವರೂಪದ್ದೋ ಎಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೆ, ಇದನ್ನೂ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೧೭೨ರ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ (explanation) ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ಗಮನಾರ್ಹ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಮೂಲಭೂತ ಸ್ವರೂಪದ್ದು. ವಿರೋಧಾಭಾಸ ಸಾಮಾನ್ಯದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಪ್ರತಿಹೇಳಿಕೆ ಅಷ್ಟೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹುಡುಕುವ, ಗುರುತಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಾನೂನು ನಿರ್ಮಾಪಕರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದಿದೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ

ಈ ತೀರ್ಪು. ಈ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವಾಗ ಆಯಾ ಪ್ರಕರಣದ ಸಂಗತಿ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಈ ತೀರ್ಪು.

ನಂತರದ್ದೆ ಲೋಪ. ಲೋಪ ಎಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಾಕ್ಷಿಯ ಮೊದಲ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ ಎರಡನೆ ಹೇಳಿಕೆ (ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದಿನ ಸಾಕ್ಷ್ಯ)ಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿ ಆಗುವುದು.

ಲೋಪವನ್ನು ಸಂಹಿತೆಯಾಗಲ, ಅಧಿನಿಯಮದಾಗಲ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ಹುಡುಕಲು ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಲಾ ಲೆಕ್ಸಿಕಾನ್ ಮೊರೆ ಹೋಯಿತು. ಅದರಂತೆ 'ಪ್ರತಿ ಲೋಪವು ಪ್ರತಿಹೇಳಿಕೆ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಹೇಳದೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಂತಿದ್ದರೆ ಅದು ಪ್ರತಿಹೇಳಿಕೆ'.

ಪ್ರತಿ ಹೇಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಲೋಪಗಳು - ಅವುಗಳು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಲೋಪಗಳು - ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಕ್ಷಗಾರರು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಬೇಕು. ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಕ್ಷಗಾರರು ಎಂದರೆ ಹೀಗೆ ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುತ್ತದೋ ಆ ಪಕ್ಷದವರು. ಇದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ೨೦೧೭ರ ಕ್ರಿಶನ್ ಚಂದರ್ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹಾಲ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಅನುಸರಿಸಿತು. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಲೋಪವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತಾನಾಗಿಯೇ ಗಮನಿಸಿ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆಂದರೆ ಎರಡನೆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಂತಿರುವ ಮೊದಲನೆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು, ಸಾಕ್ಷಿಯ ನೆನಪನ್ನು ಪುನರುದ್ದಿಸಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೇಳಿ ನಂತರ ಅಂತಹ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು (ಕಲಂ ೧೭೨ರಡಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಭಾಗವನ್ನು) ನಿಶಾನೆಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದರಿಂದ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಮುಗಿದಂತೆ. ಮುಂದಿನ ಭಾಗ ಎಂದರೆ ಹೀಗೆ ನಿಶಾನೆಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ ಭಾಗವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಲು ಬಂದಾಗ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೋರುವುದು. ಸಾಕ್ಷಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯ ಲೇಖಕ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡನೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ.

ಮೊದಲನೆ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಸಾಕ್ಷಿ ಪ್ರತಿಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಿಶಾನೆಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಸಾಕ್ಷಿ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗುರುತಿಸಿದ ಭಾಗ ಸಾಕ್ಷಿಯ ಎರಡನೆ ಹೇಳಿಕೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ಆಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು. ವಕೀಲರು ಪ್ರತಿಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಲು ಹೊರಟಾಗ ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ನೆನಪನ್ನು ಪುನರುದ್ದಿಸಲು ಮೊದಲ ಹೇಳಿಕೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಕ್ರಿಶನ್ ಚಂದರ್ ತೀರ್ಪು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ಇದ್ದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿ ಎರಡನೆ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಆಗಲೂ ಇದನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಸಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೇಳುವುದು 'ಸುಧಾರಣೆ' ಯನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೀಗೆ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವ ರೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕಿವಿ ಮಾತೊಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಪ್ರತಿಹೇಳಿಕೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಹೇಳಿಕೆ ದಾಖಲಾದ ಪುಟದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಶಾನೆಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಅಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಅಂತಹ ನಿಶ್ಚಿತ ಭಾಗವನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ, ಶಬ್ದಶಃ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಶಃ ಸಾಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉದ್ಧರಣೆ ಚಿಹ್ನೆ (".....") ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ, ಎಂದಿದೆ ಈ ತೀರ್ಪು.

'ಆಸ್ತಿ ವಿಭಜನೆಯ ಎರಡನೆ ದಾವಾ ರೆಸ್ ಜುಡಿಕೇಟಾದಿಂದ ಬಾಧಿತ'

ತಂದೆ(ಎ) ತನ್ನ ತಂದೆಯ(ಬಿ) ಮೇಲೆ ಆಸ್ತಿ ವಿಭಜನೆಗೆ ದಾವಾ ಹೂಡಿದ್ದರು. ಈ ದಾವಾ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ನಂತರ ತಂದೆಯ ಮಕ್ಕಳು (ಸಿ) ಮತ್ತೆ ಅಂತಹದೇ ದಾವಾ ಹೂಡಿದರು. ಈ ಎರಡನೆ ದಾವಾ ರೆಸ್ ಜುಡಿಕೇಟಾ ನಿಯಮದಿಂದ ಬಾಧಿತ ಆಗಿದೆಯೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ನಂತರ ಎರಡನೆ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯವಾದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ನಂತರ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿತು.

ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾನೂನನ್ನೇನೂ ಚರ್ಚಿಸದೆ 'ಹಿಂದಿನ ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ರೆಸ್ಪಾಂಡೆಂಟ್ ವಾದಿಗಳು ಹಾಕಿರುವ ಈ ದಾವಾ ಹೇಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ (maintainable) ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಕಾಣದು' ಎಂದಷ್ಟೇ ಹೇಳಿ ದಾವಾ ವಜಾ ಮಾಡಿತು. ತನ್ಮೂಲಕ ಎರಡನೆ ದಾವಾ ಆಸ್ತಿ ವಿಭಜನೆಗೆ ಆಗಿದ್ದರೂ ರೆಸ್ ಜುಡಿಕೇಟಾ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿತು.

ಚಂದಾ ವಿವರ

ಲಹರಿ ಕಮ್ಯುನಿಕ್ ಮತ್ತು ಲಹರಿ ಸಂವಾದ
ಆಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. ೧೦೦೦/- ಹಾಗೂ ೧೫ ತಿಂಗಳ ಚಂದಾ ರೂ. ೧೧೦/-
ಚಂದಾ ಒಂದು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲು ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕ್ರಾಸ್ ಮಾಡಿದ ಚೆಕ್
ಅಥವಾ ಡಿ.ಡಿ. ಕಳಿಸಿ. ಚೆಕ್ ಅಥವಾ ಡಿಡಿ ಇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿರಲಿ:
ಲಹರಿ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ಸ್ ಫೋರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು.
ಪರಸ್ಥಳದ ಚೆಕ್, ಡಿಡಿಗಳಿಗೆ ರೂ. ೨೦ ಪ್ರತ್ಯೇಕ.
ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸ:
ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ
ನಂ. ೮/೩೪೦ ಪ್ರಭಾತ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೆ.ಜಿ. ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೦೯,
ಫೋನ್: ೯೮೪೫೫ ೨೯೪೪೮

ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ತಿಂಗಳು 'ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು' ಅಂಕಣ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಅಂಕಣ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು. ಸಹಕಾರವಿರಲಿ. -ಸಂ.

ಹೊಸ ಪಕ್ಷಗಾರರ ಸೇರ್ಪಡೆ...

ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಆದರು.

ಈ ಅಪೀಲನಲ್ಲಿ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ವಿರುದ್ಧ ಪಾರ್ಟಿ ಆಗಿಯೂ ಮಧ್ಯಂತರ ಆಜ್ಞೆಯ ತೆರವಿಗೆ ಸಕಾಲಿಕ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಭೀತಿಯಿಂದ ನಾಗರೀಕರ ವೇದಿಕೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲವರು ಈ ಅಪೀಲನಲ್ಲಿ ಎದುರುದಾರ ಆಗಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಅವರೆಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಂತೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪಾರ್ಟಿಗಳಾಗಿ ಬಯಸಿದರು. ಅವರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣ ವಜಾಗೊಳಿಸಿತು. ಬಾಧಿತ ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕರ ವೇದಿಕೆಯವರು ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠದ ಮುಂದೆ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅಕ್ರಮ ಕಟ್ಟಡದ ಮಾಲೀಕನ ವಿರೋಧದ ಮಧ್ಯೆಯೂ ಈ ರಿಟ್ ಪುರಸ್ಕೃತವಾಗಿ ಇವರೆಲ್ಲ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ಎದುರುದಾರರು ಎಂದು ಅಪೀಲನ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರು.

ಈಗ ಈ ಆಜ್ಞೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಅಪೀಲು ದಾಖಲಿಸುವ ಸರದಿ ಅಕ್ರಮ ಕಟ್ಟಡದ ಮಾಲೀಕನದಾಯ್ತು. ದ್ವಿಸದಸ್ಯ ಪೀಠದ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಈ ರಿಟ್ ಅಪೀಲನಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕನ ಪರ ವಕೀಲರು ಹಲವು ವಾದ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ನಾಗರೀಕರ ವೇದಿಕೆಯೊಂದು ನಿಕಾಯ (body corporate) ಅಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಎದುರಿಸಲಾಗಲಿ (to sue or be sued) ಸಮರ್ಥ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಎಂದರೆ ಪೀಠ ಈ ವಾದ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಸಮರ್ಥ ವಾದ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡದೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು!

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈ ವಕೀಲರ ವಾದದಂತೆ ಪಾಲಿಕೆಗೆ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದೂರುದಾರರು ಇಂತಹ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ ಪಾರ್ಟಿಗಳೆ ಅಲ್ಲ. ಈ ವಾದದ ಸಮರ್ಥನೆಯಾಗಿ ಅವರು ರಮೇಶಚಂದ್ರ ಕುಂದನ್ಯಲ್ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರಕರಣದ ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಪೀಠ ಈ ತೀರ್ಪನ್ನು ಪೂರ್ವನಿದರ್ಶನ (precedent) ಎಂದು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಅಪೀಲುದಾರರ ಪರ ವಕೀಲರು ದಿಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹರ್ದಯಾಳ್ ಸಿಂಘ್ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಪಾರ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪಾರ್ಟಿಗಳು ಬಂದು ಸೇರಲು ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ ಎಂದರು. ಈ ವಾದವನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಒಪ್ಪದೆ ದಿಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ನಿಯಮಾವಳಿಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಿಯಮಾವಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದು ಅಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಾರರ ಸೇರ್ಪಡೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿತು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಡ ಅಕ್ರಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ದೂರಿದ ದೂರುದಾರರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕರಣದ ಮುಂದೆ ತರಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ ಏಕ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠದ ತೀರ್ಪನ್ನು ದ್ವಿಸದಸ್ಯರ ಪೀಠ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಿತು.

... 'ವಿಸ್ತೃತ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು'

ಕಲಂ ೩೨ ವಿಧಿಸುವಂತೆ ವಿಚಾರಣೆಯ ನಡೆದಿಲ್ಲ, ತಾವು ಈವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಹಣದ ಪಾವತಿಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಹಣ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಲು ತಮ್ಮ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನೇ ಈ ಆಜ್ಞೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರು.

ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಂ ೩೧ರಂತೆ ಹೂಡುವ ದಾವಾಗಳ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಕಲಂ ೩೨ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಇಂತಹ ದಾವಾಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು.

ಅಪೀಲನ ವಿಚಾರಣೆಯ ವೇಳೆ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ವಸೂಲಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೇ ಕೆಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆಜ್ಞೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ವೈಫಲ್ಯ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಪೀಠ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಆಜ್ಞೆ ನಿಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಎಂದೂ ಪೀಠ ಹೇಳಿತು. ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಡತವನ್ನು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಈವರೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದ ಮೊತ್ತವೆಷ್ಟು, ಅದನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಉಳಿಯುವ ಬಾಕಿ ಎಷ್ಟು, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳ ಪ್ರತಿ ರಕ್ಷಣೆ ಏನು, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹುರುಳದೆಯೆ ಎಂದೂ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿತು.

ವಕೀಲರು ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಯಾವುದೇ ಸುದ್ದಿಯ ಮೂಲ ಎಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪಿನ ಸ್ಕೇಚನ್ನು ಪಡೆಯಲು ರೂ. ೫೦೦/- ಪಾವತಿಸಬೇಕು. ಈ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಜಂದಾಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ: ಕೆ.ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ ಲೆಲಿಖಣಿ ೨೯೪೪೪೪ / ಸಿ.ಎಂ. ಕಂಪೌಂಡ್ ಲೆಲಿಖಣಿ ೧೦೯೮೮ / ಅನು ಜಂಗಪ್ಪ ಲೆಲಿಖಣಿ ೨೭೭೮೦, anuchengappa@rediffmail.com ವೇದಿಕೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಕೇಚನ್ನು ಕೋರಿದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಷ್ಟೆ. ಹೆಚ್ಚಿನದೇನಿಲ್ಲ.

'ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆದಾಯದ ಹೆಚ್ಚಳ' : ಲಾಭ ವಿಧವೆಗೂ

ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಆಗಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ವಿಧವೆ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಿದಾಗ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಎಂದಿದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ದ್ವಿ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠವೊಂದು. ಹೀಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವಿಶೇಷ ಪೀಠದ ಮುಂದಿದ್ದಾಗಲೂ ಈ ಪೀಠ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ತನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಘಾಯಗೊಂಡು ಮೊದಲನಂತೆ ದುಡಿಯಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಆ ಬಾಜನಡಿಯೂ ಪರಿಹಾರ ಧನ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಗಮನಿಸಿ, ಈ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದು ಘಾಯಾಳುವೆ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಉಳಿದು ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಿದರೆ. ಘಾಯಾಳು ಬದುಕಿ ಉಳಿಯದೆ ವಿಧವೆ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಅವಲಂಬಿತರು ಪರಿಹಾರ ಕೇಳಿದಾಗ ಈ ಆಗಬಹುದಾದ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದೇ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಎರಡಿದೆ. ಒಂದು 'ಹೌದು', ಇನ್ನೊಂದು ಅಲ್ಲ. ಎರಡೂ ರೀತಿಯ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದ್ವಿ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠಗಳೆ! ೨೦೧೩ರ ರೇಷ್ಯಾ ಕುಮಾರಿ ಪ್ರಕರಣ ಮತ್ತು ಅದೆ ಇಸ್ತಿಯ ರಾಜೇಶ್ ಮತ್ತಿನಿತ್ತರರು ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಒಂದೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಎರಡು ಪೀಠಗಳು ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಿಲುವು ತಳೆದವು. ಹಾಗಾಗಿ ೨೦೧೫ರಲ್ಲಿ ಶಶಿಕಲಾ ಮತ್ತಿನಿತ್ತರರು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮತ್ತೊಂದು ದ್ವಿ ಸದಸ್ಯ ಪೀಠ ಈ ಬಗೆಹರಿಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಪೀಠ ಬಗೆ ಹರಿಸಲಿ ಎಂದಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಿಶೇಷ ಪೀಠದ ಮುಂದಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಿಶೇಷ ಪೀಠದ ಮುಂದಿದ್ದಾಗಲೇ ಅಂತಹದೇ ಪ್ರಕರಣ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಎದುರಾದರೆ ಅದೇನು ನಿಲುವು ತಳೆಯಬೇಕು? ಎರಡು ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು? ಅಥವಾ ವಿವಾದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಬಗೆಹರಿಯಲಿ ಎಂದು ಕಾಯ್ದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹಾಲ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಎದುರಾದವು.

ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ವಿಧವೆ ಪರ ವಕೀಲರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಸರಣಿ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ವಿವಿಧ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ವಿಧವೆಗೆ ಇಂತಹ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಿದ್ದನ್ನು ನ್ಯಾಯಪೀಠದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪೂರ್ಣ ಪೀಠವೊಂದು ೨೦೧೫ರ ಮುನ್ಸಾಲಾಲ್ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಮೃತನ ವಿಧವೆಯ ಅರ್ಜಿಯಂತೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವಾಗ ಮೃತನ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ನ್ಯಾಯಪೀಠದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ತಾನೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಧವೆಯ ಪರ ಪರಿಗಣಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿತು. ಅದರಂತೆ ಮೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆದಾಯ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದಾಗಿದ್ದನ್ನು "ಅವಲಂಬನೆಯ ನಷ್ಟ" ದ ಬಾಜನಡಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಹಾರ ಧನ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿತು.

ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪೀಠವೊಂದು ತಾನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ ಅಪೀಲೊಂದರಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಯಾವಾಗ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರಕರಣದ ತನಿಖೆಯನ್ನೇ ರದ್ದುಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಷಯದತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಿದೆ. ಈ ತೀರ್ಪಿನಂತೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನಿಖೆ ನಡೆದಾಗ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮ. ಆದರೆ ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅಪವಾದ ಒಂದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪೀಠ, ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ನೀಡಿದ ದೂಲನಂತೆ ತನಿಖೆ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದರೆ ಆಗ ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ತನಿಖೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಬಹುದು ಎಂದಿದೆ.

ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೪೮೨ ರಂತೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ತನಿಖೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ/ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವ/ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವುದು ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಕಲಂ ೪೮೨ರ ಅಡಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದದ್ದಲ್ಲ ಬದಲಿಗೆ ಕೆಲ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಈ ತೀರ್ಪು ಗುರುತಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ನಂ. ೮/೩೪೦, ಪ್ರಭಾತ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೆ.ಜಿ.ರಸ್ತೆ,

ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯

ಮುದ್ರಣ : ಎಲ್ ಕೆ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ & ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ನಂ. ೩೯೬, ಉಳಿಗಾ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸಂಪಿಗೆ ರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೩ ಸಂಪರ್ಕ : aravindneglur@gmail.com

KARBIL 01707 / 10 / 1/2009-TC

RNI No. KARBIL 2010/64911

ಸಂಪಾದಕರು : ಅರವಿಂದ ಎಂ. ನೆಗಲೂರ

Power of Clemency

To any civilized society nothing is more sacrosanct than life and personal liberty. Deprivation of personal liberty and the threat of deprivation of life by State action is given to the State's judicial wing. But because of the fallibility of human judgement it is considered appropriate that in the matter of life and personal liberty, protection must be extended by entrusting power further to some high authority to scrutinise the validity of the threatened denial of life or liberty. Such power belongs to the people and is reposed in the highest authority. This is the genesis and philosophical underpinning of the clemency power.

In England it was the royal prerogative of pardon-an act of grace exercised by the Sovereign for reasons of State as also for safeguarding against judicial error. But now the exercise of the royal prerogative of mercy has been held to be amenable to judicial review applying accepted public law principles. In the US the power is conferred by the Constitution on the President. It is no longer theoretically and philosophically considered an act of grace but as part of the constitutional scheme. However in practice it is still exercised as an act of grace with no judicial scrutiny and intervention. In India also it is a power expressly conferred by the Constitution on the President and the Governors u/Arts 72 & 161. It is a constitutional responsibility of great significance and enjoys a high status in the constitutional scheme.

"The judicial power and the executive power over sentences are easily distinguishable...To render a judgement is a judicial function. To carry the judgement into effect is an executive function. To cut short a sentence by an act of clemency is an exercise of executive power which abridges the enforcement of the judgement but does not alter it qua judgement."

It is open to the President/Governor under Art 72/161 to scrutinise the record of the criminal case and come to a different conclusion from that of the Court. This is not any amendment, modification or supersession of the judicial record which remains intact and undisturbed. The President/Governor acts in a wholly different plane from that in which the Court acted. They act under a constitutional power the nature and dimension of which is totally different from the judicial power and cannot be regarded as its extension. This is so notwithstanding the practical effect. Clemency only affects the execution of the sentence imposed by the Court but not the sentence itself. This

is not an usurpation of the judicial function. It is not setting at naught a judicial verdict by an executive or a legislative fiat. It is the conferment and exercise of a constitutional power and part of the constitutional scheme. The President/Governor is, of course, only a metaphor for the Council of Ministers on whose advice alone they are to act. It may be noted that similar power to suspend, remit or commute sentences is conferred upon the appropriate Government under the Cr PC. The two powers – one constitutional and the other statutory-are coextensive. "They may be similar but are not the same... The source is different, the substance is different, the strength is different although the stream may be flowing along the same bed." The constitutional power can be exercised notwithstanding the Code.

Wide as the power under Art 72/161 is, it is a constitutional fundamental that all public power shall never be exercisable arbitrarily or malafide. While the constitutional power is beyond challenge, its exercise is vulnerable. All power, whatever its source, must in its exercise condemn arbitrariness and be integrated with the manifest purpose of

Perspective

V. Sudhish Pai

vsudhishpai@gmail.com

power. Otherwise it will vitiate and void the exercise. Considerations for exercise of this power may be myriad and their occasions variable and left to the appropriate Government

but they cannot be wholly irrelevant, irrational, discriminatory or malafide. Then and only then the Court will intervene.

Any criticism that clemency is violative of the separation of powers or does not blend with certain other constitutional provisions is uninformed. It is to be remembered that this is the original scheme of the Constitution which the Founding Fathers in their wisdom have put in place. Even the US Constitution based on the doctrine of separation of powers grants the power of clemency to the President. "The principle of separation of powers is not a doctrinaire concept to be made use of with pedantic rigour." Moreover, this power constitutionally conferred and exercised is not a judicial power, but an executive power which is on a wholly different plane and is of a totally different nature. It is axiomatic that the Constitution has to be seen as one whole. The question of some provisions being opposed to or not in sync with some others does not really arise. Such contentions are insubstantial. As Aristotle said long ago, "To seek to be wiser than the law is the very thing which is by good law forbidden."

...bail in NDPS offences

they had imported to India was validly imported.

Considering these facts and also the fact that the investigating agency had filed charge sheet, the High Court granted them bail. However, the High Court did so without being satisfied as to the innocence of the accused and without ruling out their involvement in any crime during the period of bail.

Being aggrieved, the Union of India challenged the order in appeal to the apex Court. The apex Court noticed the mandatory provision contained in Sec. 37 of the Act. Sec. 37 mandates that in respect of the offences listed therein, the Court proposing to grant bail should be satisfied of two conditions mentioned supra. The offences listed under Sec. 37 are: a) in the case of a person accused of an offence punishable under Sec. 19 of the Act, b) under Sec. 24, c) under Sec. 27-A and d) of offences involving commercial quantity. Satisfaction of the Court of two conditions is 'in addition to the normal requirement under the provision of Cr.P.C. or any other enactment', further ruled the Court.

Having noticed that the case of these two accused was covered by (d) and that the High Court did not satisfy itself of two conditions, the apex Court set aside the order and remanded the matter.

DCs have no power on property titles: SC

1958 and he had no legal heir.

The case dates back to November 28, 1955, when Udhav Das Ji Maharaj bought over two bighas of land in the name of his disciple one, Mohan Lal. He founded the Kutchi Lal Rameshwar Ashram and executed a Will in 1956, nominating some individuals to manage and administer his properties –including the land in question- after his lifetime.

The Trust unsuccessfully questioned the order of the Collector before the Uttarakhand High Court.

The Trust and trustees argued before the apex Court that they have been managing the property for over 45 years and that only a title suit through administrative general or a Civil Court in an appropriately instituted suit can decide title to immovable property.

Allowing the appeal, the Court said that the District Magistrate committed a jurisdictional error by taking up an adjudicatory exercise for which he did not have necessary powers.

Right to Privacy...

means not merely the right to a person's "animal existence" and that the expression 'personal liberty' is a guarantee against invasion into the sanctity of a person's home or an intrusion into personal security. Kharak Singh, an accused in many criminal cases had questioned domiciliary visits by police at night on the ground that such visits violated his right to privacy. The nine-judge bench verdict said that when the Court in *Kharak Singh* ordered against such visits it implicitly recognized right to privacy. The second part of the decision which held that the right to privacy is not a guaranteed right under our Constitution, is not reflective of the correct position, ruled the present verdict.

The Union of India represented by the then Attorney General Mukul Rohatgi had taken a different stand before another constitution bench hearing Aadhaar's validity. Rohatgi who was the top law officer of the Government till June this year had argued that it is not a fundamental right but a regular common law right. He, however, quit the post before the nine-judge bench was set up to hear the privacy case in July. Then the stand of the Government on the issue also changed.

The main judgment of four judges further said that life and personal liberty are inalienable rights. The dignity of the individual, equality between human beings and the quest for liberty form the foundational pillars of the Indian Constitution.

Examining the question whether life and personal liberty are not creations of the Constitution, the judges answered in negative. They said the Constitution merely recognized these rights which are inherent in each individual as an intrinsic and inseparable part of the human element which dwells within.

Dealing with the argument that if the right is recognised as fundamental one, it amounts to amending the Constitution, the judges said it does not. The verdict further said the Court is not embarking on a constitutional function of that nature which is entrusted to Parliament.

Trying to define what Privacy is, the pronouncement of four judges said it includes at its core the preservation of personal intimacies, the sanctity of family life, marriage, procreation, the home and sexual orientation. Privacy also connotes a right to be left alone.

The bench recognized Informational privacy as a facet of the right to privacy. There are dangers to privacy in an age of information originating not only from the state actors but from non-state actors as well, felt the bench. The bench therefore, felt that there is a need to examine and put in place a robust regime for data protection. In order to create such a regime a careful and sensitive balance between individual interests and legitimate concerns of the state need to be struck, observed the bench. On how data protection should be ensured, the verdict left it to the Government of the day saying it is a matter of policy.

The Court took note of the fact that the Union Government has constituted a Committee chaired by J | B N Srikrishna, former Judge of the Court, to recommend policy to protect data, and said it shall be dealt with appropriately by the Union government having due regard to what has been set out in the judgment.

SC reduces 'cooling off' period...

parties to marriage the Court shall grant a decree of divorce provided motion is made after six months of marriage and within 18 months of the date of presentation of petition. The period of six months mandatory waiting period was incorporated in the law in order to enable the parties to reflect on their decision to separate.

The Section also provides that only the couple living separately for one year or more can make such a petition to Court.

The Supreme Court while agreeing to read down the six months waiting period as discretionary, added another condition namely, the request to be considered only after all efforts for mediation and conciliation to reunite the estranged couple had failed.

"The object of the provision is to enable the parties to dissolve a marriage by consent if the marriage has irretrievably broken down and to enable them to rehabilitate them as per available options. The amendment was inspired by the thought that forcible perpetuation of status of matrimony between unwilling partners did not serve any purpose", noted the judgment tracing the object behind amendment in 1976 that inserted Sec. 13A and 13B to the Act to provide for alternate relief to divorce and divorce by mutual consent respectively.

Provision for divorce by mutual consent was not part of the original enactment made in 1955. It was inserted by Act 68 of 1976. In order to attract the provisions of this Section, the spouse should have been living separately for a period of one year or more and must not have been able to live together and have mutually agreed that the marriage should be dissolved. Where all the three ingredients of the section 13B are satisfied by the parties, Court cannot refuse divorce which is clear from the phrase "...the Court shall ...pass a decree of divorce declaring the marriage to be dissolved..." appearing in Sec. 13B(2).

This section enables divorce in case of irretrievably broken down marriages, by mutual agreements. In order that spouse must not hastily come to the conclusion that their marriage is irretrievably broken down, law makers provided in Sub Sec. (2) mandating separating couple to wait for 6 months and then make motion on their petition. But with passage of time, it appeared that this period of six months achieved no useful purpose except delaying rehabilitation of estranged couple.

"The object of the cooling off period was to safeguard against a hurried decision if there was otherwise possibility of differences being reconciled", noted the bench in respect of the object behind introducing 'cooling off' before grant of decree of divorce.

The bench, after examining all the issues, came to the conclusion that Section 13B(2) was not mandatory but directory. It said that the concerned Court could reduce six months period to a week after being satisfied that the parties were living separately for more than a year with no chance of reconciliation and further waiting period would only prolong their agony.

It said parties can file waiver application just one week after divorce petition is filed.

To

BOOK-POST

.....
.....
.....

*Well wisher of the month R.Rajagopalan,
Advocate, Bengaluru*

For Lahari Legal Service & subscription contact:

K.Suryanarayan Rao-9845529448

Anu Chengappa-9980047780

C.M Kemepegowda-9844180988

Obituary

We regret to inform the sad demise

- On 26.08.2017 K.S.Jai Prakash (64), Advocate, passed away in Bengaluru.

Printed & Published by : Lahari Advocates Forum, Bangalore

Printed at : Vee Kay Printers & Publishers, # 396, Ooliga Complex, Sampige Road, Malleshwaram, Bangalore-560 003.

Published at : # 8/340, Prabhat Complex, K.G. Road, Bangalore-560 009

Editor : Aravind. M. Neglur.

aravindneglur@gmail.com

RNI No. KARBIL 2010/64911